

KORUPCIJOS PREVENCIJOS

KODEKSAS

TURINYS

PREZIDENTO IR GENERALINIO DIREKTORIAUS KREIPIMASIS	3
KAM REIKALINGAS VINCI KORUPCIJOS PREVENCIJOS KODEKSAS?	4
BENDROSIOŠ NUOSTATOS	5
Korupcijos apibrėžimas	5
Teisinis reglamentavimas	5
Korupcija ir su ja susiję neteisėti veiksmai	6
Interesų konfliktai	6
Korupcijos prevencija – kiekvieno darbuotojo pareiga	7
KORUPCIJOS RIZIKA GRUPĖS ĮMONĖSE	8
Vykdant projektus bei viešojo ar privataus sektoriaus (pirkimo) sutartis	8
Bendraujant su valdžios pareigūnais	10
Kitos situacijos	10
ELGESIO TAISYKLĖS IR PATARIMAI	11
Bendraujant su klientais vykdant viešojo ar privataus sektoriaus (pirkimo) sutartis	12
Dirbant su tiekėju	13
Verslo sandorius palengvinantys mokėjimai	15
Verslo dovanos ir kvietimai	17
Politinių partijų rėmimas, parama ir sponsoriavimas	20
TAIKYMAS	22
Grupės įmonių vaidmuo	22
Darbuotojų vaidmuo	22
Pasitikėjimo linija	22
Drausminės nuobaudos	22

PREZIDENTO IR GENERALINIO DIREKTORIAUS KREIPIMASIS

Mūsų **Manifestas** skatina laikytis etiško elgesio principų. Mūsų **Etikos kodekse** išvardintos visoms mūsų įmonėms ir darbuotojams privalomos elgesio taisyklės.

Šių principų ir taisyklių paskirtis yra kova su korupcija. Taigi visi VINCI grupės darbuotojai ne tik privalo elgtis nepriekaištingai, tačiau ir aktyviai dalyvauti korupcinio elgesio prevencijos veiksmuose savo kompetencijos ribose.

Visų pirma ši sistema paremta šiuo Korupcijos prevencijos kodeksu, gebėjimu pastebėti korupcinio elgesio apraiškas ir taikyti prevencinius veiksmus.

Šio Kodekso tikslas yra išaiškinti mūsų Elgesio kodekse išdėstytus principus ir taisykles efektyviai kovai su įvairiomis korupcijos formomis.

Kviečiu mūsų verslo padalinių lyderius supažindinti su šiuo Kodeksu savo darbuotojus tokia forma, kuri jiems atrodo veiksmingiausia siekiant užtikrinti jo taisyklių laikymąsi, bei, jei reikia, papildyti jas pagal konkrečios veiklos ar šalies aplinkybes.

Xavier Huillard,

VINCI grupės Prezidentas ir Generalinis direktorius

KAM REIKALINGAS VINCI KORUPCIJOS PREVENCIJOS KODEKSAS?

Korupcija yra neteisėti veiksmai, kurie labai kenkia ekonomikai, tvariai verslo plėtrai bei tarptautinei ir vietos prekybai, nes tokie veiksmai iškreipia konkurenciją vartotojų ir verslo sąskaita. Štai kodėl **korupcija yra neteisėta** beveik visose pasaulio šalyse.

VINCI PRIVALO ELGTIS PAVYZDINGAI.

VINCI grupei korupcija yra visiškai nepriimtina.

Kiekvienas Grupės darbuotojas kovodamas su korupcija privalo elgtis nepriekaištingai.

VINCI grupė yra patvirtinusi savo ryžtą kovoti su korupcija tokiais būdais:

- 2003 m. mes prisijungėme prie **Jungtinių Tautų Pasaulinio** susitarimo, kurio 10-asis principas skelbia: „Kovoti prieš visas korupcijos formas, įskaitant papirkinėjimą ir kyšininkavimą“;
- patvirtinę VINCI **Etikos kodeksą**, kuris nustato elgesio taisykles, kurių privalo laikytis visi Grupės darbuotojai. Šios taisyklės apima teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir kovą su korupcija;
- patvirtinę **VINCI Manifestą**, kurio 2-asis įsipareigojimas skelbia: „Mūsų sutarčių ir santykių su klientais pagrindas yra etiškas elgesys. Mūsų Grupės įmonės visame pasaulyje laikosi Etikos kodekso.“

VINCI grupė vykdo veiklą daugybėje šalių per antrines bendroves. Grupės reputacija priklauso nuo kiekvieno darbuotojo ir kiekvienos antrinės įmonės, todėl visi Grupės darbuotojai ir antrinės įmonės privalo laikytis pačių griežčiausių elgesio standartų.

Šio Korupcijos prevencijos kodekso tikslas yra padėti darbuotojams suprasti ir taikyti Grupės etiško elgesio taisykles, išvardintas mūsų Etikos kodekse.

Jis paaiškina, kaip Grupės kasdienėje veikloje galima susidurti su korupcijos keliamais pavojais. Jis taip pat pateikia atsakymus į klausimus, kurie gali kilti darbuotojams atsidūrus situacijose, kuriose gali kilti korupcijos rizika. Elgesio kodeksas paaiškina, koks elgesys yra draudžiamas ir leistinas, ir kokiose situacijose darbuotojai turi kreiptis pagalbos.

Žinoma, neįmanoma numatyti ir aprašyti visų galimų situacijų. Todėl visi darbuotojai turi vadovautis sveika nuovoka ir visuomet, jei reikia, konkrečiomis jų padalinio ar bendrovės taikomomis taisyklėmis.

Kilus klausimams interpretuojant Elgesio kodekso nuostatas, kiekvienas darbuotojas gali aptarti tai su savo vadovu, įmonės teisininkais, etikos pareigūnais ar Grupės, įmonės ar padalinio atsakingais asmenimis.

BENDROSIOS NUOSTATOS

Korupcijos apibrėžimas

Korupcija yra⁽¹⁾: „tiesioginis ar netiesioginis kyšio arba kito **nepagrįsto atlygio** ar tokio atlygio pažado prašymas, siūlymas, davimas ar priėmimas, kuris **iškreipia asmens**, gaunančio kyšį, nepagrįstą atlygį ar pažadą dėl kyšio ar nepagrįsto atlygio, **tinkamą savo pareigų atlikimą** ar reikalaujamą elgseną.“

Tai yra nesąžiningas elgesys, kuriame dalyvauja bent dvi šalys:

- kai viena šalis neteisėtai naudojasi savo galiomis ar įtaka, kad gautų naudos sau;
- kai viena šalis siūlo ar priima tokią naudą.

Be to, asmuo, kuris žinodamas neužkerta kelio korupciniam elgesiui, tampa **bendrininku**, o asmuo, gaunantis tokią neteisėtą naudą, yra jos **gavėjas**. Jie taip pat tampa atsakingi už korupcinį elgesį. Prancūzijos įstatymai prilygina kyšio davimą **prekybai poveikiu**.

Korupcinio elgesio pavyzdžiai:

- kai naudą siūlantis asmuo veikia per trečiąjį asmenį (tarpininką, pardavimo agentą, subrangovą, tiekėją, partnerį ir pan.);
- kai naudą gaunantis asmuo nėra galutinis naudos gavėjas (pastarasis gali būti pirminė įmonė, trečioji šalis ir pan.);
- kai neteisėtas veiksmas ir neteisėtos naudos suteikimas vyksta ne tuo pačiu metu (neteisėtos naudos gali būti tikimasi ar ji gali būti suteikta vėliau);
- kai neteisėta nauda yra ne piniginės formos (tai gali būti daiktai, paslaugos, nemateriali nauda ir pan.);
- kai naudos gavėjas yra viešojo ar privataus sektoriaus darbuotojas.

Teisinis reglamentavimas

Teisinio reglamentavimo sistema:

- visose šalyse galioja teisės aktai, kurie apibrėžia korupciją, nustato bausmes už šį nusižengimą bausmes, už kurių vykdymą atsako konkrečios šalies valdžios institucijos;

(1) Šaltinis: Europos Tarybos Civilinės teisės konvencija dėl korupcijos, priimta 1999-11-04 ir įsiteisėjusi 2003-11-01.

- kai kuriose šalyse (pvz., JAV⁽²⁾, Jungtinėje Karalystėje⁽³⁾, Prancūzijoje⁽⁴⁾) įstatymai suteikia teisę šių šalių teisėsaugos institucijoms persekioti ir bausti už korupcinius nusikaltimus, kuriuos šių šalių piliečiai ir įmonės įvykdo kitose šalyse. Todėl įtariamieji korupciniais nusikaltimais asmenys už tą patį veiksmą gali būti traukiami atsakomybėn keliose šalyse;
- tarptautinės konvencijos, prie kurių prisijungė konkrečios šalys.

Šiame Korupcijos prevencijos kodekse neapdėtos atskirų šalių antikorporcinis reglamentavimas, kuris gali būti griežtesnis už šio Kodekso nuostatas. Kiekvienas Grupės darbuotojas privalo susipažinti su jo veiklos šalyje galiojančiu reglamentavimu per savo įmonės atsakingus asmenis.

Korupcija ir su ja susiję neteisėti veiksmai

Korupciją dažnai lydi su ja susiję neteisėti veiksmai, tokie, kaip prekyba įtaka, favoritizmas, netikslų finansinių ataskaitų pateikimas, piktnaudžiavimas įmonės turtu, turto prievartavimas, piktnaudžiavimas tarnyba ar neteisėtas praturtėjimas. Šie veiksmai iš esmės laikomi nusikalstamomis veikomis daugelyje šalių ir gali išduoti egzistuojančius korupcijos veiksmus, todėl visi Grupės darbuotojai turi būti ypatingai budrūs.

Interesų konfliktai

VINCI grupės Elgesio kodeksas nustato interesų konfliktų vengimo taisykles.

Grupės darbuotojai gali gauti pasiūlymus ar dovanas iš trečiųjų šalių (tiekėjų, subrangovų, paslaugų teikėjų ir pan.). Tuomet, atsižvelgiant į aplinkybes, jie gali atsidurti interesų konfliktų situacijose, kurios atskirais atvejais gali būti prilygintos pasyviajai korupcijai.

Kiekvieno darbuotojo pareiga yra nepainioti savo profesinių ir asmeninių interesų. Tokioje situacijoje darbuotojas privalo nedelsdamas pranešti savo vadovui.

(2) JAV Korumpuotos veiklos užsienyje įstatymas (Foreign Corrupt Practices Act, FCPA) taikomas net tik JAV piliečiams ir įmonėms, bet ir fiziniams ar juridiniams asmenims, kurie ryšio ar mokėjimo priemonėmis kerta JAV sieną (naudoja JAV dolerius, pašto paslaugas, atvyksta į JAV teritoriją), arba galima įrodyti, kad tokie asmenys dalyvavo konspiraciniame susitarime (neišsamus apibrėžimas).

(3) D. Britanijos įstatyme dėl kyšininkavimo (Bribery Act) yra nuostatos, kurios leidžia tam tikromis aplinkybėmis patraukti baudžiamojon atsakomybėn užsienio asmenis už kitose šalyse įvykdytus korupcinius nusikaltimus. Jos taikomos užsienio bendrovėms, kurios visą savo veiklą ar dalį jos vykdo D. Britanijoje.

(4) Prancūzijos 2016 m. gruodžio 9 d. įstatymas Nr. 2016-1691 dėl skaidrumo, kovos su korupcija ir ekonomikos modernizavimo (vadinamas Sapin II įstatymu). Prancūzijos teisėsaugos institucijos gali vykdyti Prancūzijos piliečių teisinį persekiojimą už šalyje ar užsienyje įvykdytus nusikaltimus, užsienio piliečių – už Prancūzijoje įvykdytus nusikaltimus, ir užsieniečių, nuolat gyvenančių ir užsiimančių profesine veikla Prancūzijoje – už užsienyje įvykdytus nusikaltimus.

Korupcijos prevencija – kiekvieno darbuotojo pareiga

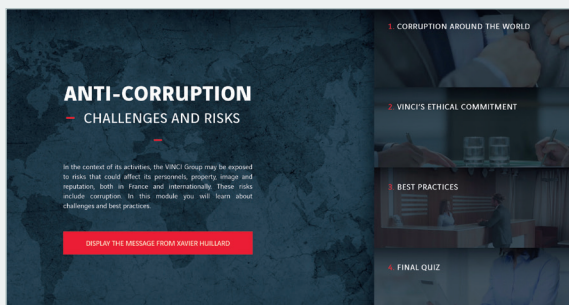
Dėl korupcijos įmonėms ir jų darbuotojams kyla rizika patirti įvairias bausmes (įkalinimo, didžiulės baudas, draudimą užsiimti veikla, draudimą dalyvauti viešųjų pirkimų konkursuose ar skolintis tarptautinėje rinkoje), taip pat ji gali žymiai sumenkinti jų reputaciją.

Dėl korupcijos įmonės gali patirti civilinio ar sutartinio pobūdžio sankcijų (sutarčių nutraukimą, kompensacijų mokėjimą nukentėjusioms trečiosioms šalims ir pan.).

Iš kiekvieno Grupės darbuotojo tikimasi:

- atidžiai susipažinti su Grupės Korupcijos prevencijos kodeksu ir Etikos kodeksu;
- dalyvauti Grupės, darbuotojo įmonės ar skyriaus rengiamuose kovos su korupcija mokymuose (ypač el. mokymuose).

► **Kiekviena Grupės įmonė ir kiekvienas darbuotojas privalo, kiek tai susiję su jo pareigomis, kasdienėje veikloje vykdyti korupcijos prevenciją.**

► **Etikos kodeksas ir el. mokymo moduliai prieinami visiems Grupės darbuotojams VINCI intranete.**

KORUPCIJOS RIZIKA GRUPĖS ĮMONĖSE

VINCI grupės įmonės sudaro ir vykdo infrastruktūros ir įrenginių sutartis bei užsakymus viešojo ir privataus sektoriaus užsakovams visame pasaulyje.

Tokios veiklos metu kyla įvairių situacijų, kuriose darbuotojai gali susidurti su korupcijos rizika. Toliau pateikiame dažniausių tokių situacijų pavyzdžių.

Vykdam projektus bei viešojo ar privataus sektoriaus (pirkimo) sutartis

KORUPCINIŲ VEIKSMŲ MOTYVAI:

- Siekis pasirašyti sutartį ar gauti užsakymą.
- Siekis užimti pranašesnę padėtį (palankios atrankos taisyklės ir kriterijai, sutarties mechanizmai).
- Siekis gauti palankius sprendimus (terminų pratęsimas, papildomi darbai, apimčių patvirtinimas, pakeitimai, atliktų darbų užginčijimas ir pan.).

Korupcijos formos

Neteisėtas naudos pažadas asmeniui, kuris priima ar dalyvauja priimant sprendimus dėl sutarties ar užsakymo laimėtojo:

- piniginis atlygis;
- dovanos (brangūs daiktai, sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimas, vaikų mokymosi mokesčių apmokėjimas ir pan.);
- įvairių išlaidų padengimas;
- pažadas įdarbinti ar priimti praktikai nedelsiant ar ateityje;
- svetingumo išlaidų padengimas (poilsio kelionės, giminaičių kelionių išlaidos, svetingumas išpūstomis kainomis);
- rėmimas ar aukojimas, dėl kurių naudą gauna sprendimą priimančias asmuo;
- ir pan.

Konkretūs pavyzdžiai

- **Naudos** gavėjas gali būti:
 - kliento atstovas;
 - kliento agentas (inžinierius-konsultantas, projekto vadovas ir pan.);
 - jo paskirta trečioji šalis (tėvas, vaikas, tarpininkas, priedangos įmonė ir pan.).

- Naudos pažadas **gali būti neakivaizdus – paslėptas sutartyje**, kuri atrodo teisėta, tačiau suteikia padidintos vertės naudą. Toliau išvardintos sutartys gali būti naudojamos kaip korupcinių veiksmų priedanga (tai nėra išsamus sąrašas):
 - komercinės paramos sutartis;
 - tyrimų sutartis;
 - paslaugų sutartis;
 - subrangos sutartis;
 - tiekimo sutartis.

Jei trečioji šalis (bendros įmonės ar konsorciumo partneris, subrangovas, tiekėjas, agentas ir pan.) įmonės vardu ar su jos sutikimu pateikia naudos pažadą ar suteikia finansinę naudą, įmonė gali būti patraukta atsakomybėn kaip korupcinio veiksmo iniciatorius ar bendrininkas.

► Daryti poveikį sprendimo priėmimo procesui taikant ar netaikant ginčo sprendimo proceso metu.

Korupcijos formos

Neteisėtos naudos pažadas:

- teisėjui;
- arbitrai;
- tarpininkui;
- ekspertui.

Konkretūs pavyzdžiai

Tokie patys, kaip anksčiau.

► Pagreitinti įprastinius kliento veiksmus ar sprendimus (pvz., užsakyti paslaugas, atlikti mokėjimus, priimti darbus, didinti atsargas ir pan.).

Korupcijos formos

Pažadas suteikti naudą arba jos suteikimas, net ir nežymios (piniginės ar kitokios), siekiant paskatinti gavėją atlikti savo pareigas, net ir atidžiai (dar vadinama palengvinančiais mokėjimais).

Bendraujant su valdžios pareigūnais

KORUPCINIŲ VEIKSMŲ MOTYVAI:

► Siekis gauti ar greičiau gauti:

- paslaugą;
- administracinį leidimą;
- leidimą (importo, darbų);
- palankų mokestinį sprendimą;
- susitarimą dėl nusižengimo pasekmių;
- bet kokį kitą palankų sprendimą.

Korupcijos formos

Pažadas sumokėti pinigų sumą arba jos sumokėjimas, net ir nežymios, siekiant paskatinti gavėją tinkamai atlikti savo pareigas (dar vadinama palengvinančiais mokėjimais).

Kitos situacijos

KORUPCINIŲ VEIKSMŲ MOTYVAI:

► Siekis užsitikrinti finansavimą.

Korupcijos formos

Piniginės ar kitokios naudos suteikimas sprendimo priėmėjui.

ELGESIO TAISYKLĖS IR PATARIMAI

Draudžiama bet kokių formų korupcija.

Joks VINCI darbuotojas negali koku nors būdu suteikti trečiajai šaliai ar gauti iš trečiosios šalies, tiesiogiai ar netiesiogiai, bet kokio pobūdžio neteisėtos naudos siekiant gauti ar išlaikyti komercinį sandorį ar sulaukti palankių veiksmų.

Kiekvienas darbuotojas privalo vengti bendravimo su trečiąja šalimi, kuri gali jį asmeniškai pastatyti į įpareigojančią situaciją ir sukelti abejonių dėl jo garbingumo. Taip pat kiekvienas darbuotojas privalo nestatytį trečiosios šalies į padėtį, kurioje ji būtų įtikinėjama imtis verslo ar imtųsi verslo su kuria nors VINCI grupės įmone.

Grupės darbuotojai **niekada** negali siūlyti kitiems asmenims neteisėto atlygio, kurį būtų galima apibūdinti kaip korupcijos formą. Tačiau jie gali atsidurti įvairiose situacijose, kuriose trečioji šalis jiems gali siūlyti atlygį. Šiame Elgesio kodekse paaiškinta, **kaip reikia elgtis** tokiu atveju.

Šiame skyriuje kalbama apie elgesio taisykles ir duodami patarimai atsidūrus tokiose situacijose:

- santykiai su klientais sutarčių su viešuoju ar privačiu sektoriumi kontekste;
- santykiai su tiekėjais;
- palengvinantys mokėjimai;
- verslo dovanos ir kvietimai;
- politinių partijų rėmimas, parama ir aukojimas.

Vadovaudamiesi šiais simboliais darbuotojai galės lengviau nustatyti rizikos lygį:

DIDELĖ RIZIKA

POTENCIALI RIZIKA

Neįmanoma sudaryti baigtinio įvairaus leidžiamo ir draudžiamo elgesio pavyzdžių sąrašo, nes gyvenime susiduriama su pačiomis įvairiausiomis situacijomis ir aplinkybėmis. Kiekvienas darbuotojas ir įmonė turi vadovautis sveika nuovoka ir priimti tinkamus sprendimus. Vadovaudamiesi šalia pateiktais simboliais darbuotojai gali lengviau nustatyti rizikos lygį.

Jei darbuotojui kyla kokių nors abejonių dėl savo elgesio, jis turi vadovautis tokia taisykle:

SKAIDRUMAS

Nesistenkite išspręsti situacijos savarankiškai. Pasikalbėkite su savo vadovu ar kitu jūsų įmonės, skyriaus ar Grupės atsakingu darbuotoju, galinčiu jums padėti (pvz., iš teisės skyriaus).

Bendraujant su klientais vykdant viešojo ar privataus sektoriaus (pirkimo) sutartis

Derybos dėl sutarčių ir sutarčių vykdymas neturi sukelti elgesio ar veiksmų, kurie galėtų būti kvalifikuojami kaip aktyvus ar pasyvus kyšininkavimas, bendrininkavimas vykdant prekybą poveikiu ar favoritizmas.

Draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai dėl bet kokios priežasties atlikti kokius nors neteisėtus mokėjimus (ar teikti bet kokios kitos formos naudą) viešojo ar privataus sektoriaus kliento atstovui.

Korupcijos rizika gali bet kada kilti situacijose, kuriose viena šalis, savo rankose turinti sprendžiamąją galią, nusprendžia iš to pasipelnėti. Visais atvejais VINCI darbuotojai privalo vadovautis sveika nuovoka ir būti budriais, kad neleistų tokioms situacijoms susidaryti ar jų išvengtų.

ELGESIO TAISYKLĖS:

➤ Absolutus reikalavimas laikytis draudimo paaiškintas anksčiau.

Ši taisyklė neturi išimčių. Leidimo negali duoti:

- joks darbuotojo vadovas;
- joks už etišką elgesį atsakingo įmonės skyriaus darbuotojas.

Patarimas

Jei sulaukiate prašymo atlikti neteisėtą mokėjimą, priimti sprendimą dėl elgesio padės tokie patarimai:

- paaiškinkite tokiam asmeniui, kad Grupės etiško elgesio taisyklės draudžia patenkinti tokį prašymą;
- atminkite, kad toks mokėjimas gali turėti neigiamų pasekmių jo prašytojui, darbuotojui ir jūsų įmonei, įskaitant dideles baudas ir baudžiamąją atsakomybę;
- paprašykite prašančio asmens pateikti formalų prašymą, kuriame jis nurodytų savo tapatybę, prašymo turinį, ir kurį pasirašytų jo vadovas – tai turėtų atgrasyti tokį asmenį nuo prašymo;
- praneškite kliento vadovui, kad toks prašymas gali sukelti abejonių dėl tolesnio kliento dalyvavimo projekte, todėl pastarasis turėtų imtis priemonių nutraukti tokį savo atstovų elgesį.

➤ Būtinybė būti budriam.

Patarimas

Grupės darbuotojai privalo būti budrūs ir nepalaikyti jiems žinomų neteisėtų bendradarbių, partnerių ar subrangovų veiksmų.

Dirbant su tiekėju

Su paslaugų tiekėju galima pradėti dirbti atlikus jo patikrinimą atsižvelgiant į paslaugų pobūdį ir jų teikimo vietą. Tokio patikrinimo tikslas yra įsitikinti paslaugų tiekėjo garbingumu, būsimos sutarties teisėtumu bei paslaugų apmokėjimo tinkamumu.

Paslaugų tiekėjo (subrangovo, tiekėjo, konsultanto, pardavimo atstovo ir pan.) samdymas tam tikrų paslaugų teikimui yra įprasta praktika, tačiau toks verslo modelis gali būti panaudotas pridengti korupcinius veiksmus. **Išpūstas atlygis ar sąskaita faktūra su akivaizdžiai per didelę suma gali būti paslėptas kyšis.** Todėl labai svarbu visuomet išlaikyti budrumą.

ELGESIO TAISYKLĖS:

► Paslaugų tiekėjo samdymas turi būti teisėtas.

Patarimas

Paslaugų tiekėjo samdymo teisėtumas reiškia, kad jo paslaugos yra teisiškai legalios ir teisėtos bei atitinka realius samdančios įmonės ar projekto poreikius, jos yra teikiamos laikantis įmonės vidaus taisyklių bei atitinka savo kainą.

Pavyzdžiui, paslaugų tiekėjas neturi būti samdomas siekiant neteisėtu būdu gauti konfidencialios informacijos iš valstybės tarnautojo.

► Paslaugų tiekėjo samdymo sąlygos neturi būti tokios, kad keltų abejonių dėl paslaugas gaunančios įmonės sąžiningumo.

Patarimas

Prieš sudarant paslaugų teikimo sutartį būtina atlikti tam tikrus patikrinimus ir imtis tam tikrų atsargumo priemonių:

- būtina atidžiai iš anksto patikrinti paslaugų tiekėjo reputaciją atsižvelgiant į potencialią jo riziką. Jo tikrinimo būdą turi nustatyti samdanti įmonė vadovaudamasi savo rizikos patikros tvarka. Rekomenduojama taikyti sisteminį naujų paslaugų tiekėjų tikrinimą;
- būtina iš anksto patikrinti finansines ir technines paslaugų tiekėjo galimybes vykdyti savo pareigas, ypač atsižvelgiant į rinkos praktiką, apie kurią informacija surinkta vertinant panašius pasiūlymus;
- paslaugų tiekėjo samdymo aplinkybės turi būti teisėtos;
- sutartyje būtina nurodyti paslaugų tiekėjo teikiamas paslaugas (žr. toliau).

► Sutartiniai šalių santykiai turi būti aiškiai apibrėžti.

Patarimas

Sutartyje tarp įmonės ir paslaugų teikėjo turi būti nurodyta:

- tikslus teikiamų paslaugų apibrėžimas;
 - teikiamas paslaugas atitinkantis pagrįstas atlygis. Teikiant techninio pobūdžio paslaugas (tyrimus, subrangos darbus ir pan.) yra tikimybė, kad už jas bus prašoma nepagrįstai didesnio atlygio. Grupės darbuotojai neturi leisti tiesiogiai ar netiesiogiai vykti tokiai praktikai;
 - skaidrios apmokėjimo sąlygos (apmokėjimas pagal sąskaitas faktūras į paslaugų teikėjo oficialią banko sąskaitą jo registracijos šalyje);
 - aiškus paslaugų teikėjo įsipareigojimas laikytis Grupės etiško elgesio taisyklių, lydimas sąlygos, pagal kurią sutartis būtų automatiškai nutraukiama, jei paslaugų teikėjas joms nusižengia;
 - dokumentuotas teikiamų paslaugų kokybės vertinimas;
 - teisė bet kada tikrinti teikiamas paslaugas.
-

► Didesnis skaidrumas.

Patarimas

Už paslaugų teikėjo samdymą atsakingas darbuotojas privalo, atsižvelgdamas į paslaugų teikėjo keliamą riziką, parengti atitinkamą ataskaitą savo vadovui ar už etišką įmonės veiklą atsakingam skyriui.

Paslaugų teikėjo atlyginimo informacija turi būti aiškiai ir tiksliai registruojama įmonės finansų ataskaitose.

Verslo sandorius palengvinantys mokėjimai

Palengvinantys mokėjimai yra draudžiami, nebent toks draudimas kenktų judėjimo laisvei ar saugumui.

Palengvinantys mokėjimai yra „nedidelės vertės mokėjimai ar dovanos, kurias privatus asmenys (fiziniai ar juridiniai) siūlo valstybės pareigūnams siekdami paslaugos, kurią privatus asmuo turi teisę gauti, pvz., pagreitinoti administracinę procedūrą, gauti leidimą ar licenciją arba gauti įprastą paslaugą, pvz., įrengti telefono liniją ar atleisti nuo mūito mokesčio.“ (Šaltinis: Transparency International).

Tokia praktika sukuria ydingą uždarą ratą, kuris pakerta įmonės etines vertybes, todėl įmonė gali kentėti nuo įvairių ilgainiui dažnėjančių reikalavimų. Todėl palengvinantys mokėjimai yra laikomi viena iš korupcijos formų ir draudžiami daugelyje šalių.

Įmonės neturi atlikti tokių mokėjimų už įprastas jokių privilegijų nesuteikiančias administracines procedūras, už kurias valstybės institucijos atlygina savo darbuotojams.

Palengvinančių mokėjimų pavyzdžiai:

- savivaldybės atstovas prašo neoficialaus atlygio už darbų ar kitokio leidimo išdavimą ar išdavimo pagreitinimą;
- valstybinės energijos tiekimo įmonės atstovas prašo atlygio už objekto prijungimą prie elektros tinklo;
- muitinės pareigūnas prašo „specialaus mokesčio“ už tai, kad įmonė galėtų greičiau atsiimti importuotą įrangą.

ELGESIO TAISYKLĖS:

▶ Palengvinantys mokėjimai yra draudžiami.

Patarimas

Jei valstybės pareigūnas reikalauja palengvinančio mokėjimo, įmonė turi atsisakyti jį sumokėti. Paaiškinkite tokiam pareigūnui, kad:

- Grupės etiško elgesio taisyklės draudžia patenkinti tokį prašymą;
- toks reikalavimas yra neteisėtas (taip yra daugelyje pasaulio šalių) ir kad pagal galiojančius teisės aktus jo reikalaujančiam asmeniui, įmonės darbuotojui ir pačiai įmonei gresia didelės baudos ir baudžiamoji atsakomybė;
- administraciniai veiksmai, kurių tikėtis iš valstybės pareigūno, nesuteikia įmonei jokio pranašumo, o už juos valstybės pareigūnas gauna numatytą atlygį. Jei valstybės pareigūnas vis tiek reikalauja atlygio, paprašykite pateikti formalų prašymą (tai turėtų jį atgrasyti), kuriame būtų:
 - nurodyti mokėjimo reikalaujančio asmens tapatybę ir pareigos;
 - įgaliojimo pasirašyti asmens parašas;
 - naudojamas oficialų pareigūno institucijos blanką.

Jei toks prašymas pateikiamas, perduokite jį savo tiesioginiam vadovui. Tuomet įmonė imsis reikiamų veiksmų įgyvendinti savo teises teisinėmis priemonėmis.

► Išimtis: jei kyla pavojus saugumui ir judėjimo laisvei.

Patarimas

Palengvinantys mokėjimai leidžiami tik tuo atveju, jei kyla grėsmė darbuotojų saugumui ar judėjimo laisvei.

► Kliento dalyvavimas.

Patarimas

- praneškite savo klientui, kad jei tokio pobūdžio reikalavimai nebus nutraukti, jie gali sukelti abejonių dėl projekto įgyvendinimo;
 - iš anksto aptarkite su klientu, kad sutartyje būtų numatyta galimybė jam padėti gauti įvairius administracinius leidimus arba numatyta visiškai jo atsakomybė. Dėl laiku negautų būtinų leidimų gali sutrikti projekto įgyvendinimo grafikas (vėluoti darbai ir pan.). Tokia nuostata turi būti įtraukta į sutartį;
 - kiek įmanoma į sutarčių turinį įtraukite projektų ar darbų įgyvendinimo grafikus ir laiką, būtiną gauti įvairius administracinius leidimus;
 - jei įmanoma, kreipkitės dėl įvairių administracinių leidimų ne po vieną, o kelių iš karto, kad valstybės pareigūnams būtų sunkiau atsisakyti juos išduoti įprasta tvarka;
 - kurkite ir palaikykite gerus santykius su nacionalinės ir vietos valdžios institucijomis;
 - aptarkite su valdžios atstovais galimus valstybės pareigūnų palengvinančių mokėjimų prašymus ir kaip jų išvengti.
-

► Skaidrumas.

Patarimas

Apie bet kokias skaidrumo problemas nedelsdami praneškite savo vadovui arba atsakingam savo įmonės skyriui.

Verslo dovanos ir kvietimai

Verslo dovanas ir kvietimus galima siūlyti ir priimti tik jei jie yra simbolinės arba mažos vertės ir tik jei tai nekelia abejonių dėl siūlytojo sąžiningumo ar gavėjo nešališkumo.

Dovanos

Bet kokia nauda, kurią galima laikyti dovana. Tai gali būti:

- materiali dovana (laikrodis, rašiklis, knyga ir pan.);
- naudos gavėjo išlaidų prisiėmimas (kelionės, išlaidų ataskaitų, bet kokių kitokių išlaidų).

Kvietimas

Pasiūlymas kartu su naudos gavėju praleisti laisvą laiką arba kvietimas į išskirtinį profesinio arba iš esmės profesinio pobūdžio renginį.

Kvietimų rūšys:

- į restoraną;
- į renginį;
- į išvyką.

Nors verslo dovanos dažnai laikomos pagarbos išraiškos ženklu ir yra dažnai dovanojamos, jas vertinti būtina labai atidžiai, kad tokiu būdu nebūtų sukurtas interesų konfliktas ar dovanos priėmimas neturėtų korupcijos požymių.

Toliau nurodyti principai taikomi bet kokiai trečiosios šalies tiesiogiai ar netiesiogiai siūlomai dovanai ar kvietimui.

ELGESIO TAISYKLĖS:

► **Siūloma dovana ar kvietimas neturi prieštarauti vietos teisės aktams.**

Patarimas

Įsitikinkite, kad siūloma dovana ar kvietimas neprieštarauja galiojantiems vietos teisės aktams, ypač gavėjo atžvilgiu.

► **Siūloma dovana ar kvietimas neturi prieštarauti įmonės etikos taisyklėms.**

Patarimas

Vadovaukitės savo įmonės Etikos kodeksu ir taisyklėmis.

Grupės įmonės pagal galiojančius teisės aktus gali būti nustačiusios renginio dalyvių ar renginių skaičiaus per kalendorinį laikotarpį apribojimus.

► **Privalote atidžiai įvertinti kontekstą ir aplinkybes.**

Patarimas

Dovana ar kvietimas turi būti skirtas išimtinai išreikšti bendro pobūdžio dėkingumą.

Tai negali būti suvokiama kaip atlygis už tai, kad įmonė laimėjo konkursą ar pan.

Dovanų ar kvietimų vertė ir dažnumas neturi kelti abejonių dėl:

- jas siūlančio asmens sąžiningumo;
- jas priimančio asmens nešališkumo;
- jokių bet kokio pobūdžio abejonių, įskaitant interesų konfliktą;
- to, kad tai gali būti įmanoma vertinti kaip korupcinį veiksmą.

► **Draudžiama teikti dovanas ir kvietimus, kai įmonė rengiasi pasirašyti sutartį su kita įmone, kurioje dirba ar kuriai atstovauja naudą gaunantis asmuo.**

Patarimas

Kovos su korupcija teisės aktai draudžia teikti dovanas trečiosioms šalims siekiant įgyti neteisėtą pranašumą ar neteisėtai paveikti oficialų sprendimą.

► **Bet kokias dovanas ar kvietimus, išskyrus labai mažos vertės, galima teikti tik gavus savo tiesioginio vadovo sutikimą.**

Patarimas

- dovanos ar kvietimo vertė turi būti simboliška ar labai maža, atsižvelgiant į aplinkybes;
- būtina vadovautis sveika nuovoka ir įžvalgumu. Kuo vertingesnė dovana ar kvietimas, tuo didesnį įtarimą jie kels;
- venkite dovanų ir kvietimų, kurie, jūsų manymu, yra netinkami.

► **Ką daryti gavus didelės vertės ar netinkamos dovanos pasiūlymą?**

Patarimas

Turite jos atsisakyti ir paaiškinti:

- kad Grupės etiško elgesio taisyklės draudžia priimti tokią dovaną;
- kad vadovaujantis teisės aktais tai gali būti laikoma neleistinu veiksmu, o siūlytojui, darbuotojui ir įmonei gali grėsti didelės baudos ir sankcijos.

► **Kliento atstovų kvietimai pietų ar vakarienės turi būti susiję su profesinių klausimų aptarimu.**

Patarimas

Valgio metu turi būti diskutuojama profesiniais klausimais. Valgio kaina turi atitikti įprastinę tokio pobūdžio valgių kainą konkrečioje šalyje.

► **Valgio metu neturi dalyvauti asmenys, nesusiję su konkrečia profesine veikla.**

Dvi šio draudimo išimtys:

- darbuotojas privalo iš anksto pranešti savo vadovui apie būsimą susitikimą ir gauti jo leidimą;
- esant ypatingoms aplinkybėms (pažymint reikšmingą projekto įvykį ir pan.).

Patarimas

Būtina vadovautis sveika nuovoka ir įžvalgumu.

► **Kvietimai į renginius turi būti parengti profesionaliai ir įteikiami dalyvaujant už įteikimą atsakingam VINCI darbuotojui.**

Patarimas

Renginio temos turi būti susijusios su profesine veikla (pvz., įmonės produktų ir paslaugų pristatymas ir reklama).

Tai gali būti kvietimai į parodas, seminarus, konferencijas, kvietimai apsilankyti verslo vykdymo vietoje apmokant pagrįstas kelionės ir viešnagės išlaidas arba jų neapmokant.

Kaip papildoma renginio programos dalis gali būti poilsio ar pažintinio poilsio pertrauka, tačiau tai turi būti neesminė visos kelionės dalis.

► **Kelionėje negali dalyvauti draugai, šeimos nariai, giminaičiai ar kiti su svečiu susiję asmenys.**

Draudimo išimtis:

- darbuotojas privalo iš anksto pranešti savo vadovui apie būsimą susitikimą ir gauti jo leidimą.

Patarimas

Būtina vadovautis sveika nuovoka ir įžvalgumu.

► **Didesnis skaidrumas.**

Patarimas

Dovana ar kvietimas:

- jei jie nėra labai mažos vertės, apie gautą dovaną ar kvietimą būtina pranešti savo vadovui bei už etikos klausimus atsakingam įmonės skyriui;
 - turi būti aiškiai ir tiksliai registruojami įmonės finansų ataskaitose.
-

Politinių partijų rėmimas, parama ir sponsoriavimas

Bet kokia parama – politinėms partijoms, ne pelno organizacijoms ar aukojimas – turi būti iš anksto patvirtinta įmonės vadovybės.

Nors daugelyje šalių rėmimas yra leidžiamas įstatymų, tokie veiksmai gali sulaukti kritikos, jei dėl jų kokie nors asmenys gali tiesiogiai ar netiesiogiai gauti naudos (per kitą Grupės įmonę). Apskritai net netiesioginis viešų asmenų rėmimas yra labai rizikingas, todėl turi būti iš anksto labai atidžiai įvertintas.

Mes skiriame tokius veiksmus:

Politinių partijų rėmimas

Tai apima partijų, jų lyderių, politinių organizacijų ir profesinių sąjungų, išrinktų viešųjų pareigūnų ar kandidatų į politinį ar visuomeninį postą rėmimą ir jiems skirtas dovanas.

Toks rėmimas yra draudžiamas arba griežtai reglamentuojamas.

Bendrovės parama

Finansinė, materialinė ar nematerialinė įmonės parama, teikiama nesiekiant tiesioginės naudos ne pelno organizacijai, siekiant paremti bendrą visuomenės interesą turinčią veiklą (meną ir kultūrą, mokslą, humanitarinius ir socialinius projektus, tyrimus ir pan.). Tokiu atveju rėmėjas neturi konkrečių verslo tikslų.

Sponsoriavimas

Tai yra būdas didinti bendrovės žinomumą, kuriuo bendrovė (vadinama sponsoriumi) finansiškai ir (arba) materialiai remia socialinį, kultūrinį ar sporto veiklą ar renginį siekdama gauti tiesioginės naudos – skleisti informaciją apie bendrovės vertybes ir stiprinti savo reputaciją. Sponsoriavimo išlaidos laikomos ne rėmimo, o komunikacijos išlaidomis, nes sponsorius savo veiksmais siekia komercinės naudos.

Rizikingų situacijų pavyzdžiai:

- jūsų įmonė dalyvauja tiekėjo atrankos konkurse, o ji organizavusios viešosios organizacijos atstovas pasiūlo įmonei paremti viešąjį įstaigą, kuriai vadovauja jo draugas;
- valdančiosios partijos atstovas, esantis šalyje, kurioje politinių partijų rėmimas yra draudžiamas, kreipiasi į jūsų įmonę, kad gautų paramos savo partijos veiklos finansavimui. Jūsų įmonė dalyvauja toje pačioje šalyje vykstančiame nacionaliniame tiekėjų atrankos konkurse.

ELGESIO TAISYKLĖS : **► Bet koks siūlomas politinių partijų rėmimas, parama ir sponsoriavimas turi būti teisėtas.**

Patarimas

Tokį patikrinimą reikia atlikti remiantis galiojančiais teisės aktais.

► Siūlomas politinių partijų rėmimas, parama ir sponsoriavimas turi atitikti įmonės taisykles.

Patarimas

Vadovaukitės savo įmonės Etikos kodeksu ir taisyklėmis. Veiksmų tikslas turi atitikti įmonės komunikacijos strategiją.

► Bet koks politinių partijų rėmimas, parama ir sponsoriavimas galimas tik gavus išankstinį įmonės vadovybės leidimą.

Patarimas

Darbuotojas turi paaiškinti siūlomą politinių partijų rėmimo, paramos ar sponsoriavimo projektą savo vadovui, kuris informuos apie tai:

- įmonės vadovybę;
 - už etišką elgesį atsakingą įmonės skyrių, ir
 - įmonės komunikacijos skyriaus vadovą.
-

► Siūlomas politinių partijų rėmimas, parama ir sponsoriavimas turi būti teisėtas.

Patarimas

Kovos su korupcija teisės aktai draudžia teikti paramą politinėms partijoms, kitoms organizacijoms ir remti trečiąsias šalis siekiant įgyti neteisėtą pranašumą ar neteisėtai paveikti oficialų sprendimą.

Politinių partijų rėmimas, parama ir sponsoriavimas, jų panaudojimo aplinkybės, paramos dydžiai ir suteikimo dažnumas neturi kelti:

- jokių abejonių dėl jas siūlančio asmens sąžiningumo;
- jokių abejonių dėl jas priimančio asmens nešališkumo;
- jokių bet kokio pobūdžio abejonių;
- jokių abejonių dėl to, kad tai gali būti įmanoma vertinti kaip korupcinį veiksmą.

Taip pat svarbu atidžiai įvertinti politinių partijų rėmimo, paramos ir sponsoriavimo **projekto aplinkybes ir kontekstą**: tokių veiksmų būtina vengti, jei įmonė planuoja netrukus pasirašyti sutartį su trečiaja šalimi, kuriai atstovauja paramos prašytojas.

Politinių partijų rėmimas, parama ir sponsoriavimas negali būti suvokiamas kaip atlygis už tai, kad įmonė laimėjo konkursą ar pan.

► Didesnis skaidrumas.

Patarimas

Visi politinių partijų rėmimo, paramos ir sponsoriavimo veiksmai turi būti oficialiai dokumentuojami ir fiksuojami. Pavyzdžiui, būtina aiškiai nurodyti politinių partijų rėmimo, paramos ir sponsoriavimo naudos gavėją ir tikslą.

Atsakingas darbuotojas, jo tiesioginis vadovas ir už etišką elgesį atsakingas įmonės skyrius privalo vertinti ir stebėti visus politinių partijų rėmimo, paramos ir sponsoriavimo veiksmus.

Visi politinių partijų rėmimo, paramos ir sponsoriavimo veiksmai turi būti aiškiai ir tiksliai registruojami įmonės finansų ataskaitose.

TAIKYMAS

Grupės įmonių vaidmuo

Visos VINCI grupės įmonės atsako už tinkamą Etikos kodekso taikymą.

Atsižvelgdamos į savo veiklos šalies ar šalių situaciją, veiklos pobūdį ir tiekėjus jos privalo įvertinti galimą korupcijos riziką. Tokį vertinimą būtina atlikti taikant atitinkamą vidaus kontrolės mechanizmą.

Darbuotojų vaidmuo

Visi darbuotojai privalo laikytis ir taikyti šias taisykles, atsižvelgdami į savo pareigas ir atsakomybę. Visi darbuotojai privalo atidžiai vertinti savo, bendradarbių, savo komandos narių ir pavaldinių elgesį.

Kilus klausimams ar abejonėms dėl šių taisyklių ir jų taikymo, darbuotojas privalo kreiptis į savo tiesioginį vadovą ar atsakingą asmenį (įmonės teisės ar etiško elgesio reikalų skyrių). Taip pat galima kreiptis į VINCI etiško elgesio atstovą.

Pasitikėjimo linija

Jei darbuotojas mano, kad nusižengta kokiam nors teisės aktų reikalavimui ar kuriai nors šių taisyklių nuostatai, arba juos ketinama apeiti, jis privalo nedelsdamas pranešti apie tai tiesiogiai savo vadovui arba naudodamasis įmonės ar Grupės pasitikėjimo linija vadovaudamasis linijos naudojimo tvarka, galiojančiais teisės aktais ir įmonės vidaus taisyklėmis.

Drausminės nuobaudos

Šio Korupcijos prevencijos kodekso taisyklės yra privalomos. Nė vienas Grupės darbuotojas neatsižvelgiant į jo užimamas pareigas negali jų vengti.

Už bet kokį veiksma, prieštaraujantį šiam Korupcijos prevencijos kodeksui, gali būti taikomos drausminės nuobaudos. **Drausminės nuobaudos gali būti taikomos kartu su teisiniais veiksmais**, kuriuos Grupė gali inicijuoti nusižengusio asmens atžvilgiu.

Už bet kokį veiksma, prieštaraujantį galiojantiems **kovos su korupcija** teisės aktams, darbuotojui taip pat gali būti taikomos drausminės nuobaudos, o jo darbdaviui – baudžiamoji atsakomybė (pvz., bauda, įkalinimas, draudimas dalyvauti viešuosiuose pirkimuose ir pan.).

Darbuotojui gali būti taikomos galiojančių teisės aktų numatytos sankcijos ir teisinis persekiojimas, jie taikomi laikantis galiojančių teisės aktų nuostatų, ypač atsižvelgiant į darbuotojo teises ir garantijas.

Tokios galiojančių teisės aktų numatytos sankcijos apima atleidimą iš darbo už netinkamą elgesį ir VINCI reikalavimą atlyginti patirtą žalą, net jei nusižengimą taisyklėms nustatė pati Grupė naudodama vidaus kontrolės priemones.

TIKRA SĖKMĖ
Y R A
KURIAMA
KARTU

VINCI

1973, boulevard de La Défense
CS 10268
F-92757 Nanterre Cedex
Tel.: +33 1 57 98 61 00
www.vinci.com

